

Bemærkninger til forslaget

Valutahandel er en nødvendighed i en verden med samhandel og samkvem mellem mennesker på tværs af grænser.

Tilsvarende er der intet mærkeligt i, at mange i forbindelse med handel eller turisme forsøger at få den mest gunstige valutakurs eller at sikre sig imod udsving i kursen gennem terminsforretninger.

Men disse naturlige handler med valuta fylder i dag næsten intet i den samlede internationale valutahandel. Omsætningen af valuta er for tiden i gennemsnit på seks tusinde milliarder kroner *dagligt*.

Omsætningen er med andre ord 40 gange så stor som verdens totale varehandel, fordi langt hovedparten af valutahandelen udelukkende tjener til spekulation.

Mange vil måske umiddelbart sige, at det må spekulanterne selv om. Nogle taber og nogle vinder, og hvad kommer det os ved?

Det triste er imidlertid, at valutaspekulationen betyder meget for vores hverdag.

Hvis spekulanterne vælger at gå efter den danske krone, så har det øjeblikkeligt negative økonomiske virkninger for stort set alle danske virksomheder og for hundredtusindvis af enkeltpersoner.

Årsagen er, at de beløb, der er i omdrift i valutaspekulation, er så kolossale, at Nationalbanken må gribe til krasse midler for at forsvare kronekursen.

Nationalbanken sætter renten dramatisk i vejret for at tiltrække kapital for at skabe en modbevægelse til den salgsbølge, der er sat i gang af dem, der spekulerer imod en valuta. Disse spekulanter sælger valutaen i store mængder for at presse til en devaluering, og lykkes planen, er der stor gevinst til dem, der solgte til høj kurs og senere kan indfri aftaler til en lavere kurs.

Rentevåbnet rammer virksomhederne hårdt, uden at de på nogen måde behøver at have deltaget i spekulation. Man kan f.eks. lytte til direktøren for firmaet Bang & Olufsen, der som flere andre offentligt har luftet sin frustration over, at hæderlige virksomheder skal straffes for andres spekulationer.

Derudover er det ikke engang sikkert, at Nationalbanken har held til at forsvare valutaen. Spekulanter-

nes magt er nemlig blevet så stor, at selv nationalbanker ofte må give op.

Vi har mest tydeligt set det med EMS'ens sammenbrud, hvor en hel verdensdel – Europa – måtte give op over for spekulativt pres.

Men behøver det være sådan? Svaret er naturligvis nej. Det er i sidste ende op til det internationale samfund, om vi vil acceptere en samfundsorden, hvor valutaspekulanterne har så stor en magt.

Monetaristiske (ultraliberale) politikere siger, at man bare kan imødegå spekulationen ved at have en sund økonomi, som der ikke er grundlag for at spekulere imod. Men det er den rene utopi.

Det seneste års tid har netop vist, at spekulanterne sagtens kan vælge at presse Danmark, selv om vores valuta målt på betalingsbalance, inflation og andre nøgletal i øjeblikket burde stå stærkere end selv D-marken.

Det er derfor helt nødvendigt at gå konstruktivt i gang med at finde de midler, der kan tæmme spekulationen.

Det mest oplagte middel er at indføre en afgift på handel med valuta. Den behøver ikke at være på ret mange promille, før den vil dæmpe spekulationen, der netop bygger på en voldsom masse frem- og tilbagehandler. Dermed kan den også udformes, så den ikke får nogen reel betydning for de valutahandler, der er en nødvendig følge af varehandel.

SF står langt fra alene med dette synspunkt. Det deles blandt andet af den netop afgåede kommissionsformand Jacques Delors, af en af dette århundredes største økonomiske klassikere, John Maynard Keynes, af nobelpristager i økonomi, James Tobin, af UNCTAD-sekretariatet i FN og sågar af indtil flere tænksomme amerikanske børshandlere.

Lord John Maynard Keynes, der i 1936 slog sit navn fast med værket »The General Theory of Employment, Interest and Money«, var fuldt ud klar over, at kortsigtet spekulation kunne skabe misforhold på markedet.

Hans konklusion var, at »en transaktionsskat kunne styrke de langsigtede dispositioners vægt i (aktie)markedets prismekanisme i forhold til spekulan-